

Sabina Burkeljca

Gaja Kos:
Migiji migajo:
zgodbarski vodnik za
aktivno preživljanje
prostega časa.

Dob: Miš, 2019.

Gaja Kos, kritičarka, publicistka, prevajalka, urednica in pisateljica mladinskih knjig (*Grdavši*, *Junaki z ladje Argo*, *Grdavši in dež*, *Grdavši in presenečenje*) tokrat med bralce prihaja s knjigo *Migiji migajo: zgodbarski vodnik za aktivno preživljanje prostega časa*. Že naslov torej razkrije, da gre za mešanico vodiča po krajih, vzpetinah ter (rekreativnih) poteh po Sloveniji (npr. Ljubljana, Stol, Črni Kal, Slivnica, Bohinjsko jezero ...) in fikcije – Migiji so namreč izmišljena družina, ki jo sestavljajo ata Migi, mama Migi ter njuna otroka Cene in Špelca. Odnosi med njimi so prisrčni, pristni in topli, člani znajo sobivati, se nasmejati drug drugemu in uživati v tem, kar počnejo. Rdeča nit zgodbe družine Migijev je ves čas povezana z njihovim aktivnim/rekreativnim preživljanjem prostega časa (planinarjenje, kolesarjenje, veslanje, tek, tek na smučeh, alpsko smučanje, rolanje, plezanje ...). Spretna kombinacija popotniškega vodiča (načrtovanje poti, pot in dejavnost sama, spoznanja na poti) in fikcije je zagotovo manj pogosta oblika pisanja za

mlade; takšni in drugačni popisi poti namreč pogosto posegajo na področje leposlovja (na primer potopisi Toma Križnarja, ki so mestoma povsem literarni). Že takoj na začetku v *Popotnici* avtorica zapiše: "Med platnicami so zbrane prigode Migijev, ki so, kot se v literaturi rado primeri, izmišljene. Je pa v knjigi ena stvar, ki je čisto zaresna – to so hribi, jezera in ostali kottički, ki jih Migiji odkrivajo ob koncih tedna, med počitnicami in kadar koli še imajo čas za miganje in raziskovanje." Takšen zgodbarski vodnik za zanimive pritočasne dejavnosti je v slovenski mladinski književnosti svojevrstni unikum – do zdaj smo že poznali vodnike za hojo v naravi, za spoznavanje pravljičnih poti z namigi, da bi tisti konec, kamor bi se odpravili, kar se da dobro izkoristili (na primer Irena Cerar: *Kamniške pravljične poti: družinski izletniški vodnik* (Sidarta, 2015)).

V knjigi prevladuje fikcija, večinski del je *literaren* in predstavlja izmišljene zgodbe družine Migi (ti bi navsezadnje lahko migali tudi po domišljjskih krajih), stvarni del, torej resnični kraji, vzpetine, jezera ipd., pa z *uporabnimi* informacijami izvrstno dopolnjuje literarno pripoved. Avtorica v uvodu zapiše, da bo knjiga "nahrnila predvsem vašo domišljijo", kar nedvomno predstavlja temeljni motivacijski moment knjige, spodbuda k miganju s pomočjo opisanih namigov pride šele za tem. Gre za čisto konkretne napotke, ki kar kličejo po tem, da bralka ali bralec mam o in/ali očeta vpraša: "Kaj, ko bi šli danes na Slivnico, ker je od tam tako lep razgled na Cerkniško jezero?" Razmerje med realnostjo in fikcijo je ravno pravi, spoznavna in estetska komponenta druga druge ne spodbujata, temveč se medsebojno lepo dopolnjujeta.

Besedilo je živahno in hudomušno – predvsem v dialogih med družinskimi člani, pa tudi v avtoričinih komentarjih, kar bo mlade bralce dodatno pritegnilo k branju. Gaja Kos piše, kot bi kramljala z mladim bralcem, sproščeno, neobremenjeno in igrivo. Besedišče je razgibano, pisanje je tekoče in zanimivo, in sicer kot vodič (poučno besedilo) in kot fikcija (slog pisanja, gradnja zgodbe in karakterjev oseb).

Izredno posrečena se mi zdi avtoričina samoironija, ko ob naslovu *Kosovir, 13 duhov in regrad z jajci* zapiše: "Ker si avtorica ni znala izmisliti svojega naslova za tole poglavje, je pogledala v plezalni vodnik in iz njega prepisala nekaj imen plezalnih smeri v Črnem Kalu. Da si ne boste zaman belili glave z vprašanjem, kaj naslov pomeni – nič!" Osebo mi je zelo ljubo poglavje *Kjer ima dež mlade*, kar, kot vemo, pregovorno drži za bohinjski konec. Izjemno nežno, lirično pisateljica zapiše: "Kakšni pa so mladički od dežja? A so to kapljice?" Dež je na sploh eden takih, rekla bi, prijateljskih spremljevalcev pisateljicinih knjig (spomnimo se samo na *Grdavše in dež*),

ki mu je pripisan pozitiven pomen: "O, poglej dež, kako fino!", namesto običajnega "Ne spet ta dež!" In tako je tudi v Migijih, kjer kapljice na bohinjskem koncu uživajo.

Ob koncu vsakega poglavja avtorica zapiše, kje so Migiji migali (npr. drsanje na Koseškem bajerju, kjer člani družine stiskajo zobe, ipd.), besedilo spremljajo ilustrirani zemljevidi, narisana in opisana pa je tudi oprema, ki jo potrebujemo za določeno vrsto miganja. Pripoved lepo zaokrožajo humorne ilustracije Igorja Šinkovca, ki v obliki stripa, zemljevidov in podob različnih predmetov poskrbijo za razgibano celoto. Migiji se na enega svojih potepov odpravijo že na naslovnici, kjer družina jezdi vpreženo kokoš, se pravi Slovenijo.

Knjiga je pomembna v dveh pogledih: na eni strani ponuja kakovostno branje in na drugi motivacijo za miganje v naravi; brez telefonov, računalnikov in drugih e-motilcev domišljije in lepote. Knjiga in narava, torej. To se mi zdi tudi temeljno sporočilo knjige: "Vzemi v roke dobro knjigo in pojdi migat v naravo – življenje bo nenadoma veliko lepše!" Knjiga o Migijih torej spada med obvezno opremo – naj se čim hitreje znajde v nahrbtnikih mladih bralcev, poleg rekvizitov za miganje in dobrega sendviča, seveda. Lahko jim namreč služi kot vodič za aktivno *prostočasje* (namigi in napotki), predvsem pa jo lahko skupaj z družino/prijatelji prebirajo pred in med rekreacijo ter po njej, se ob tem zabavajo, povezujejo in uživajo, ne samo v lepotah narave in gibanju, temveč predvsem v čarobnem in večnem inštrumentu lepote, ki z besedami pričara toplino in sprostitve.